

Povodí Labe, státní podnik
Víta Nejedlého 951/8
Slezské Předměstí
500 03 Hradec Králové

Tisková zpráva

Dokončení systému protipovodňových opatření v povodí Třebovky

Hradec Králové, 31. 8. 2022 – Po 25 letech od katastrofální povodně Povodí Labe dokončilo ucelený systém protipovodňových opatření (PPO) v povodí Třebovky v Pardubickém kraji. Tento systém PPO se postupně realizoval od roku 2000 do roku 2022. Realizace celého souboru opatření byla navázána na dotační programy Ministerstva zemědělství určené pro prevenci před povodněmi.

Povodeň v červenci 1997 zasáhla v povodí Horního a středního Labe nejvíce údolí řeky Třebovky, které je v 23 km dlouhém úseku od ústí do Tiché Orlice až po rybník Hvězda prakticky v celé délce po obou březích souvisle zastavěno, a byla podnětem k rozsáhlé výstavbě protipovodňových opatření.

Údolí Třebovky bylo v Koncepti protipovodňové ochrany v povodí Labe z roku 1998 vyhodnoceno jako území s nejvyšší mírou ohrožení povodněmi v celém povodí Horního a středního Labe. Na základě zpracovaných studií byl stanoven způsob ochrany území, který sestává z výstavby retenčních prostorů v horní části povodí a zkapacitnění koryta Třebovky v kombinaci s ochrannými hrázemi v zastavěném území.

Retenční prostory, úprava horního toku Třebovky (realizace 2000 – 2005)

V horním povodí řeky Třebovky byla v minulosti vybudována řada rybníků, z nichž největší je rybník Hvězda (postavený v roce 1372 – max. plocha před rekonstrukcí 92 ha, objem 1,6 mil. m³) na Třebovce nad obcí Třebovice. V rámci studijních prací byla nejprve sledována možnost získání potřebných retenčních prostorů v těchto rybnících. Ukázalo se, že jediné reálné řešení je zvýšení ochranné funkce rybníka Hvězda dosažením výrazného transformačního efektu bez větších negativních dopadů na zástavbu obce Opatov, nacházející se výše proti toku. Pro získání dalších retenčních prostorů byly vyhledávány lokality v celém horním povodí Třebovky k umístění přiměřeně kapacitních poldrů. Výsledkem byl návrh pěti suchých poldrů, a to dvou na Třebovce (č.1 a 2), dvou na jejím pravostranném přítoku Dětrichovském potoce (č. 4 a 5) a jednoho na jejím levostranném přítoku Koclířovské strouze (č.3). V roce 2005 byla dokončena rekonstrukce hráze rybníka Hvězda i soustava 4 poldrů. Od výstavby pátého na Koclířovské strouze bylo pro zásadní nesouhlas obce a vlastníků pozemků upuštěno. Byl tak získán celkový retenční objem 3,2 mil. m³, kterým je možno ovlivňovat odtokovou plochu povodí o výměře více než 80 km².

Současně se stavbou poldrů byla realizována i liniová úprava koryta Třebovky v katastru obce Opatov nad rybníkem Hvězda v délce cca 4,7 km. Koryto bylo zkapacitněno tak, aby obcí bezpečně provedlo průtoky transformované soustavou poldrů. Bylo provedeno rozšíření nekapacitních úseků a opevnění koryta lomovým kamenem, gabiony apod. V rámci této akce bylo též v obci zkapacitněno 10 mostních objektů (2 mosty a 8 lávek pro pěší).

Soustava poldrů s novým ochranným objemem rybníka Hvězda může dnes transformovat průtok Q_{100} ($62 \text{ m}^3/\text{s}$) – vztaženo k profilu rybníka Hvězda – na $16 \text{ m}^3/\text{s}$.

Náklady na celý soubor opatření z let 2000 - 2005 byly 175 mil. Kč, z toho 151 mil. Kč bylo uhrazeno z dotačních programů MZe pro prevenci před povodněmi.

Poldr č. 5 v Opatově

Rybník Hvězda

Úprava toku v úseku Dlouhá Třebová – Hylváty (realizace 2008 – 2009)

Výstavbou poldrů a zvýšením retenční kapacity rybníka Hvězda došlo k výrazné transformaci povodňových průtoků. To umožnilo zvýšit míru protipovodňové ochrany přilehlého území a současně omezit prostorové nároky na úpravu koryta při zachování požadované kapacity. Po jejich vybudování bylo možné přistoupit k ochraně hustě zastavěného území podél dolního toku. S ohledem na konfiguraci terénu, způsob rozptýlené zástavby a její různorodé výškové uložení byla zvolena rekonstrukce úpravy Třebovky na návrhový průtok $Q_N = 51,6 \text{ m}^3/\text{s}$. Úprava byla provedena lichoběžníkovým profilem s kamenem opevněnou patkou s navazujícím zatravněním bez ochranných hrází tak, aby kopírovala původní terén a minimální rozliv byl ponechán v nezastavěných plochách. V husté městské zástavbě pak tento profil místy přechází v jednostranný s opěrnou zdí nebo v profil obdélníkový v oboustranných nábřežních zdech. V rámci stavby byly přeloženy všechny nekapacitní lávky a jeden ocelový provizorní most na místní komunikaci, který byl nahrazen kapacitním železobetonovým. Dále byl stavidlový jez rekonstruován na jez vakový.

Celkové náklady na realizaci akce Třebovka - Dlouhá Třebová až Hylváty, úprava toku v obcích byly 204 mil. Kč, z toho 186 mil. Kč bylo uhrazeno z dotačního programu Ministerstva zemědělství Prevence před povodněmi - II. etapa.

Hylváty, nová úprava nad jezem

Dlouhá Třebová, nová lávka

Třebovka, Třebovice – Česká Třebová, úprava toku (realizace 2019 - 2022)

V roce 2022 dokončená úprava toku v úseku Třebovice – Česká Třebová je poslední částí systému protipovodňových opatření v povodí Třebovky. V rámci akce byla v obcích Třebovice, Rybník a části České Třebové provedena úprava 4,9 km koryta řeky, byly zde vybudovány nové opěrné, nábřežní a protipovodňové zdi, byly upraveny a navýšeny podezdívky oplocení, vybudovány zemní hráze a dva zdrsněné kamenné skluzy. Celkem bylo postaveno 9 nových mostů a 13 lávek, pevná opatření byla na několika místech doplněna mobilním hrazením. Po realizaci protipovodňových opatření je zajištěn bezeškodní průběh návrhových povodní od 16 m³/s v obci Třebovice po 51,2 m³/s nad městem Česká Třebová (což odpovídá cca transformované padesátileté vodě).

Náklady na realizaci byly 450 mil. Kč a byly uhrazeny z dotačního programu ministerstva zemědělství Podpora prevence před povodněmi IV a vlastních zdrojů investora Povodí Labe.

Rybník, nový most a nábřežní zeď

Třebovice, nové nábřežní zdi

Hana Bendová, tisková mluvčí, bendovah@pla.cz, tel.: 495 088 605